

هفت روز تا واقعیت: گزارش پیش‌بینی اقتصاد جهان از تاریخ 18 تا 25 تیر 1404

اقتصاد جهانی در آستانه ورود به یکی از پرتنش‌ترین هفته‌های سال ۲۰۲۵ قرار گرفته است. سه متغیر کلیدی چشم‌انداز اقتصاد جهانی را تیره کرده‌اند: اعمال یک‌جانبه تعرفه‌های تجاری از سوی آمریکا، افت انتظارات سرمایه‌گذاری جهانی و تشدید واگرایی در سیاست‌های پولی و ارزی قدرت‌های اقتصادی.

اقتصاد جهانی

اعلام تصمیم رسمی ایالات متحده مبنی بر وضع تعرفه ۲۵ درصدی بر واردات از ژاپن و کره جنوبی از اول اوت، به منزله ورود آمریکا به فاز جدیدی از سیاست‌گذاری تهاجمی تجاری تلقی می‌شود. این تصمیم علاوه بر پیامدهای اقتصادی برای شرکای مستقیم، به عنوان سیگنالی آشکار از بی‌ثباتی ژئو اقتصادی تلقی شده و بازارهای مالی جهان را در روزهای اخیر با افت همراه کرده است.

سرمایه‌گذاران بین‌المللی که همواره بر روابط باثبات میان آمریکا و متحدانش حساب می‌کردند، اکنون با چرخشی آشکار در سیاست تجاری واشنگتن مواجه شده‌اند. این تحول، فشار مضاعفی بر شاخص‌های بورس آسیا، بازارهای آتی آمریکا و ارزهای آسیایی وارد کرده است.

ایالات متحده

تصمیم دولت آمریکا در اعمال تعرفه ۲۵ درصدی بر صادرات ژاپن و کره جنوبی، نشانه‌ای از راهبرد تجاری جدید ایالات متحده است که بر مبنای «اجبار اقتصادی از طریق تعرفه» شکل گرفته است. این تصمیم که از سوی تحلیل‌گران به عنوان یکی از تندترین مواضع تجاری پس از دهه ۱۹۸۰ ارزیابی شده، همزمان با انتشار داده‌های ضعیف از بخش صنعت و ساخت‌وساز داخلی، نگرانی‌ها را ورود اقتصاد آمریکا به فاز تورم رکودی را تشدید کرده است.

در هفته آینده، تمرکز بازارها بر واکنش بانک مرکزی آمریکا نسبت به این تحولات و اثر آن بر نرخ بهره و بازار اوراق خواهد بود. انتظار می‌رود نوسانات در بازار سهام و ارز تداوم یابد، به ویژه در صورت واکنش تلافی‌جویانه شرکای تجاری آمریکا.

ژاپن و کره جنوبی (تحلیل در قالب آثار منطقه‌ای)

خبر اعمال تعرفه ۲۵ درصدی بر صادرات این دو کشور، ضربه شدیدی به صادرات فناوری، خودرو و تجهیزات صنعتی ژاپن و کره جنوبی وارد خواهد کرد. هر دو کشور از شرکای کلیدی آمریکا در زنجیره تأمین جهانی هستند و این تصمیم می‌تواند منجر به بازآرایی ساختار تجاری شرق آسیا شود.

در هفته پیش‌رو، تمرکز بانک مرکزی ژاپن و بانک مرکزی کره جنوبی، احتمالاً بر کنترل نوسانات ارزی، حمایت از صنایع صادرات محور و حفظ تعادل بازارهای سرمایه خواهد بود. بازارهای سهام توکیو و سئول نیز احتمالاً با افت‌های مقطعی و تغییر در انتظارات درآمدی شرکت‌های بزرگ روبه‌رو خواهند شد.

چین

اگرچه چین در هفته‌های اخیر در حال تثبیت رشد صنعتی خود بوده، اما تعرفه‌های جدید بر ژاپن و کره جنوبی به طور غیرمستقیم مزیتی برای صنایع چینی ایجاد می‌کند. یکن‌ممکن است از این موقعیت برای تقویت روابط تجاری خود با شرق آسیا و جذب سرمایه‌گذاری‌های سرگردان بهره‌برداری کند. با این حال، سیاست‌گذاران چینی باید مراقب باشند که افزایش سهم تجاری به قیمت تشدید تنش با آمریکا منجر نشود.

اتحادیه اروپا

تحولات جدید تجاری، نگرانی‌هایی را در اروپا نیز ایجاد کرده است. اتحادیه اروپا که هنوز به توافق تجاری جامعی با آمریکا نرسیده، اکنون خود را در معرض خطر اعمال تعرفه‌های مشابه می‌بیند. این وضعیت می‌تواند موجب تشدید رکود صنعتی در آلمان، فرانسه و ایتالیا شود و بانک مرکزی اروپا را وادار سازد موضع انبساطی تری در سیاست‌های خود اتخاذ کند. در هفته آینده، بازارهای اروپایی با نگاهی دقیق به واکنش شرکای آسیایی آمریکا و تأثیر آن بر صادرات و نرخ برابری یورو حرکت خواهند کرد.

هند

هند که تاکنون در سیاست‌گذاری تجاری سعی در حفظ تعادل میان غرب و شرق داشته، اکنون با چالش‌های جدیدی روبه‌روست. فشارهای واشنگتن برای انعقاد توافق تجاری دوجانبه، در کنار احتمال قرارگیری هند در فهرست کشورهای با تعرفه بالا، فضا را برای سیاست‌گذاران دهلی نو پیچیده کرده است. در عین حال، هند می‌تواند از فرصت خلأ ژاپن و کره در بازار آمریکا، سهم خود را در صادرات برخی کالاها افزایش دهد.

گروه بریکس

برای بریکس، تشدید سیاست‌های انزوطلبانه آمریکا، فرصت جدیدی برای تحکیم روابط اقتصادی درون گروهی و پی‌ریزی نظام‌های موازی مالی فراهم کرده است. با این حال، اثرگذاری این سیاست‌ها در کوتاه‌مدت بسیار محدود خواهد بود. در هفته آینده، تمرکز این گروه بر نشست مشترک اقتصادی در آمریکای جنوبی و تبیین سازوکار مقابله با یک‌جانبه‌گرایی تجاری خواهد بود.

ایران

برای ایران، تحولات اخیر دو پیام دارد: نخست آن که تمرکز جهانی بر تعرفه‌های آمریکا، فشارهای سیاسی و اقتصادی بر ایران را در حاشیه قرار می‌دهد؛ و دوم اینکه با افزایش واگرایی در اقتصاد جهانی، فرصت‌هایی برای توسعه تجارت منطقه‌ای و استفاده از ظرفیت بریکس و شرق آسیا فراهم می‌شود. البته تداوم تحریم‌های بانکی و فقدان روابط مالی بین‌المللی، همچنان مانع بهره‌برداری کامل از این شرایط است.

تهیه شده در مرکز شتاب تبریز- TAC